

Langgewenst

Meyltje van Aalst

Ingesloten door de wegen naar Huizen lag aan de noordrand van het dorp een eivormige lap grond met het huis van de familie De Rijk, plantsoenen en boerderijen, maar ook met een logement voor rondtrekkend volk. Keurig en niet zo keurig samen, zoals je dat wel vaker hebt aan de rand van een dorp. Van dit alles rest ons niets dan de naam: Langgewenst.

Ik was nauwelijks in Hilversum uit de trein gestapt en onderweg naar de plaats waar ik ging solliciteren, of mijn oog viel op een bordje. “Langgewenst” stond erop. Het was duidelijk een straatnaambord, maar de naam was zo vreemd en paste zo slecht bij het nogal verlopen uiterlijk van de ruimte voor me, dat mijn nieuwsgierigheid was gewekt. Waarom zou een kaal marktplein dat tussen de markten door als ‘handig parkeerterrein’ dienst doet, zo’n mooie naam hebben?

De grote omslag kwam toen op 20 april 1896 notaris Karel Jan Perk overging tot veiling van het onroerend goed van de familie De Rijk. De eerste kavel die in hotel Het Gooiland onder de hamer kwam, bestond uit: *Het Heerenhuis genaamd “Langgewenst” met erf, benevens twee daarbij behorende Huizen bevattende samen zeven arbeiderswoningen en schuurtjes, benevens grooten tuin, te samen staande en liggende aan de Huizerstraat bij de Groest be-*

grensd door de Huizerstraat, de Vischstraat en de Schoolstraat [...] ter gezamenlijke oppervlakte van vijf en tachtig aren vijftig centiareen.

De gemeente Hilversum zat op dat moment te springen om een vrij terrein in de kom van het dorp en wist deze kavel te bemachtigen voor f18.107,-. Er waren grootse plannen: voor een botermarktgebouw en een waag, een kantoor voor de opzichter van de gemeentereiniging met storthuisje voor straatvuil, een bergplaats voor brandblusmiddelen en voor allerlei schoolgebouwen. Maar eerst werd er gesloopt, geëgaliseerd en bestraat.

Het Langgewenst werd verdeeld in een marktplein in het noorden met langs de westrand de gemeentewerf en in het zuiden het markt- en veilinggebouw. De brandspuit kreeg een eigen gebouwtje onder het zuidpuntje van het terrein. Tijdens de Tweede Wereldoorlog kwamen daar nog een schuilkelder en – op de markt – de Centrale Keuken bij.

Het verplaatsen van de markt van de Groest naar Langgewenst ging overigens niet zomaar. Handtekeningacties vóór (stremming van het verkeer op de Groest, waterballet bij regen) waren natuurlijk prima, maar er waren ook mensen tegen: de middenstand op de Groest natuurlijk, maar ook veehandelaars, die niets in een verhuizing zagen. Uiteindelijk verhuisde

de markt pas in de jaren dertig van de twintigste eeuw naar Langgewenst en had die generatie handtekeningzeters zich voor niets opgewonden.

De huizen, winkels, logementen, tuinen en boerderijen verdwenen in de loop van de tijd allemaal. Ze maakten plaats voor de gebouwen van de gemeente, die vervolgens ook bijna alle onder de klinkers verdwenen. Een dieptepunt werd bereikt zo rond 1970, toen een deel van het gebied werd gebruikt als 'parkeerplaats' voor sloopauto's: niet altijd bedekt een nieuwe bestrating iets moois!

De enige panden die er nu nog staan zijn de Eurobioscoop met de draak (in het oude theater Casino, ongeveer op de plaats van de veilinghal) en het Grafisch Atelier, gevestigd in een resterend stukje van de oude gemeentewerkplaats. Het heeft bijna een eeuw geduurd, maar nu is het bijna voltooid: het uitwissen van het verleden.

Van de nieuwe generatie Hilversummers kan ik echt niet meer verwachten dat ze een antwoord weten op de vraag die ik me bij mijn eerste bezoek aan Hilversum stelde.